

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
ERZURUM TIP FAKÜLTESİ

GÖĞÜS HASTALIKLARI
UYGULAMALI DERSİ REHBERİ

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	3
2. Öğrencilerin (Stajyerlerin) Görev ve Sorumlulukları.....	3
3. Göğüs Hastalıkları Uygulamalı Ders Bilgileri	3
4. Amaç ve Kazanımlar	4
5. Öğretim ve Ölçme Yöntemleri	5
6. Öğrenme Kaynakları	6
7. Çekirdek Hastalıklar ve Klinik Problemler	6
8. Temel Hekimlik Uygulamaları	7
9. Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler.....	8
10. Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları.....	8
11. Program Değerlendirme	8
12. Göğüs Hastalıkları Uygulamalı Dersi Öğrenci Karnesi.....	9

1. GİRİŞ

Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin klinik döneminde uygulamalı dersler; öğrencilerin klinik öncesi dönemde kazandıkları bilgi, beceri ve tutumları gerçek klinik ortamlarda, eğitici gözetiminde hasta bakımı ile bütünleştirmelerini amaçlar. Göğüs Hastalıkları uygulamalı dersi; solunum sistemi hastalıklarında öykü alma, fizik muayene, temel tanısal testleri yorumlama, sık görülen ve acil solunumsal tabloları tanıma, uygun ilk yaklaşımı planlama, korunma ve yönlendirme ilkelerini kavrama becerilerini geliştirmeyi hedefler.

İşleyiş: Uygulamalı dersin başlangıcında amaç ve öğrenme kazanımları, üç haftalık ders programı, öğrencinin görev ve sorumlulukları, klinik işleyiş, sınavlar ve öğrenci karnesinin kullanımı açıklanır. Program Anabilim Dalı Başkanı ve Uygulamalı Ders Temsilcisi sorumluluğunda yürütülür. Öğrenci, karne kapsamındaki klinik faaliyetleri eğitici gözetiminde tamamlar ve imzalatır.

2. ÖĞRENCİLERİN (STAJYERLERİN) GÖREV VE SORUMLULUKLARI

1. Fakültenin eğitim-öğretim ve sınav kuralları ile hastanenin çalışma düzenine uyar.
2. Klinik ortamlarda öğrenci kimliğini görünür şekilde taşır; sağlık hizmeti sunumuna uygun kıyafet ve beyaz önlük kullanır.
3. Tüm klinik eğitim faaliyetlerini sorumlu eğiticinin gözetiminde yürütür.
4. Hasta mahremiyetine, aydınlatılmış onama ve kişisel sağlık verilerinin gizliliğine özen gösterir.
5. Tanı, tedavi, takip ve kayıt süreçlerinde tek başına karar vermez; önemli gözlem ve bulguları sorumlu hekime bildirir.
6. El hijyeni, enfeksiyon kontrolü, izolasyon ve kişisel koruyucu ekipman kurallarına uyar.
7. Hasta viziti, poliklinik, solunum fonksiyon laboratuvarı ve diğer klinik uygulamalarda zamanında hazır bulunur.
8. Uygulamalı ders karnesinde yer alan faaliyetleri belirtilen şekilde kaydeder ve eğitime onaylatır.
9. Klinik ve sınav süreçleriyle ilgili sorun veya önerilerini Uygulamalı Ders Temsilcisine iletir.
10. Tüberküloz ve diğer bulaşıcı solunum yolu hastalıklarında kurumun izolasyon ve maruziyet önleme kurallarına uyar.

3. GÖĞÜS HASTALIKLARI UYGULAMALI DERS BİLGİLERİ

Bilgi	Değer	Bilgi	Değer
Ders kodu	Fakülte tarafından tanımlanacaktır	AKTS Kredisi	Fakülte tarafından tanımlanacaktır
Sınıf	5. Sınıf	Süre	3 hafta
Teorik ders saati	68	Uygulamalı ders saati	44
Toplam ders saati	112	Bağımsız çalışma saati	Ayrı tanımlanmamış
Yazılı sınav	Perşembe 10:00-12:00	Sözlü sınav	Cuma 09:00-12:00
Değerlendirme	Yazılı %50	Sözlü sınav	%50

Eğitim sorumluları

Anabilim Dalı Başkanı	Doç. Dr. Dursun Erol Afşin
Uygulamalı Ders Temsilcisi	Öğr. Gör. Dr. Onur Çelik

Öğretim üyeleri / Eğiticiler

Ad Soyad	Telefon
Öğr. Gör. Dr. Onur Çelik	0533 358 55 49
Doç. Dr. Dursun Erol Afşin	+90 505 812 48 43

Ad Soyad	Telefon
Uzm. Dr. Bahar Kubat	
Uzm. Dr. Kadir Özmen	
Doç. Dr. Fazile Nur Ekinci Akdemir	
Uzm. Dr. Elif Reyhan Şahin	

Uygulamalı Ders Programının İşleyişi

- Program üç hafta boyunca hafta içi, ders çizelgesinde belirtilen teorik ve uygulamalı oturumlar ile klinik çalışmalar şeklinde yürütülür.
- Programda sabah hasta vizitleri, teorik dersler, eğitici eşliğinde poliklinik çalışmaları ve belirli klinik uygulamalar yer alır.
- Sınav programı: Yazılı sınav Perşembe günü 10:00-12:00, sözlü sınav Cuma günü 09:00-12:00 saatleri arasında yapılır.
- Öğrenciler teorik ve pratik oturumlara, Fakültenin devam-devamsızlık hükümlerine uygun şekilde katılmakla yükümlüdür.
- Klinik uygulamalar eğitici gözetiminde yapılır; öğrenci karnesi süreç boyunca öğrenci tarafından korunur ve güncel tutulur.

Öğrenme ortamları (Erzurum Şehir Hastanesi, Bölge Blok)

- 8. Sınıf Dershanesi (teorik dersler için, 1. Kat)
- Yoğun Bakım Ünitesi (-1. Kat)
- Yatan Hasta Ünitesi (1. Kat)
- Bronkoscopi Laboratuvarı (1. Kat)
- SFT Laboratuvarı (1. Kat)
- Göğüs Hastalıkları Poliklinikleri (1. Kat)

4. AMAÇ VE KAZANIMLAR

Amaç

Öğrenciye, erişkin solunum sistemi hastalıklarında temel klinik yaklaşımı; sık görülen hastalıkların tanı ve tedavi ilkelerini; acil solunumsal durumların erken tanınmasını; temel göğüs hastalıkları tetkik ve uygulamalarını güvenli biçimde değerlendirme becerisini kazandırmak.

Program hedefleri

No	Program Hedefi
1	Solunum sistemi hastalıklarında temel klinik bilgi ve klinik akıl yürütme becerilerini kullanır.
2	Solunum sistemi hastasından uygun öykü alır, fizik muayene yapar ve bulguları bütünleştirir.
3	Temel tanısal testleri ve solunumla ilişkili klinik teknolojileri uygun biçimde değerlendirir.
4	Sık görülen solunum sistemi hastalıklarında tanı, tedavi, izlem ve yönlendirme ilkelerini uygular.
5	Acil solunumsal durumları tanı ve güvenli ilk yaklaşımı planlar.
6	Koruyucu hekimlik, bütün kontrolü, enfeksiyonların önlenmesi ve toplum sağlığı ilkelerini gözetir.
7	Hasta güvenliği, etik, iletişim, ekip çalışması ve profesyonellik ilkelerine uygun davranır.
8	Kanıtı dayalı ve güncel kaynaklara erişir; yaşam boyu öğrenme yaklaşımını benimser.

Kazanımlar ve karşıladığı program hedefleri

No	Kazanım	Karşıladığı Program Hedefi	Katkı Düzeyi (1-5)
1	Solunum sistemi fizyopatolojisini ve temel semptomların klinik anlamını açıklar.	1, 8	4

No	Kazanım	Karşıladığı Program Hedefi	Katkı Düzeyi (1-5)
2	Dispne, öksürük, hemoptizi, siyanoz, hırıltılı solunum, apne ve stridoru sistematik olarak değerlendirir.	1, 2	5
3	Solunum sistemi fizik muayenesini uygun sırayla yapar ve temel bulguları yorumlar.	2	5
4	Normal ve patolojik akciğer grafisindeki temel bulguları ayırt eder.	3	4
5	Arteriyel kan gazı, pulse oksimetri ve solunum fonksiyon testlerinin temel sonuçlarını yorumlar.	3	5
6	Pnömoni, bronşektazi ve akciğer apsesinde tanı ve tedavi yaklaşımını açıklar.	1, 4	4
7	KOAH ve astımda tanı, tedavi, alevlenme ve inhalasyon/nebulizasyon uygulamalarının temel ilkelerini açıklar.	1, 4, 5, 6	5
8	Uyku apne sendromunun tanısal yaklaşımını ve klinik önemini açıklar.	1, 4	3
9	Pulmoner hipertansiyon ve pulmoner embolide temel tanısal yaklaşım ve tedavi ilkelerini açıklar.	1, 4, 5	4
10	Akut solunum yetmezliği ve akut respiratuvar distres sendromunu tanıır; ilk yaklaşım ve destek tedavisi ilkelerini açıklar.	1, 5	5
11	Noninvaziv mekanik ventilasyonun temel endikasyonlarını ve güvenli kullanım prensiplerini açıklar.	3, 5	4
12	Plevra hastalıklarını değerlendirir; torasentezin endikasyon, temel uygulama ve güvenlik ilkelerini açıklar.	2, 3, 5	4
13	Akciğer kanserinde temel klinik ve radyolojik yaklaşımı açıklar.	1, 3, 4	4
14	Akciğer tüberkülozunda klinik tanı, radyoloji, korunma ve tedavi ilkelerini açıklar; PPD değerlendirmesinin temel prensiplerini bilir.	1, 4, 6	5
15	Fiberoptik bronkoskopinin temel endikasyonlarını ve klinik kullanım alanlarını açıklar.	3	3
16	Hasta viziti ve poliklinik çalışmasında öykü, muayene, problem listesi ve klinik sunumu eğitici gözetiminde bütünleştirir.	1, 2, 3, 4, 7	5
17	Hasta güvenliği, mahremiyet, enfeksiyon kontrolü, ekip çalışması ve profesyonel davranış ilkelerine uygun hareket eder.	7	5

5. ÖĞRETİM VE ÖLÇME YÖNTEMLERİ

Öğrenme-öğretme yöntemleri

- Anlatım (teorik dersler)
- Hasta başı eğitim ve vizit
- Eğitici eşliğinde poliklinik çalışması
- Olgu tartışması ve klinik akıl yürütme
- Solunum sistemi fizik muayenesi uygulaması
- Akciğer grafisi, arteriyel kan gazı ve solunum fonksiyon testi yorumlama
- Pulse oksimetre ve noninvaziv mekanik ventilasyon uygulamalarının gösterimi
- Gözlem temelli bronkoskopi / torasentez öğrenimi (klinik uygunluk olduğunda)

Ölçme-değerlendirme yöntemleri

Yöntem	Uygulama / Zaman	Katkı oranı
Yazılı sınav	Perşembe 10:00-12:00	%50
Sözlü sınav	Cuma 09:00-12:00	%50
TOPLAM		%100

Süreç içi klinik gözlem ve öğrenci karnesi biçimlendirici değerlendirme amacıyla kullanılır; başarı notuna sayısal katkısı yoktur. Karne kapsamındaki zorunlu uygulamaların tamamlanması beklenir.

Belirtke tablosu

Kazanım No	Yazılı	Sözlü	Klinik gözlem / Karne (biçimlendirici)
1	X		
2	X	X	X
3	X	X	X
4	X	X	X
5	X	X	X
6	X	X	
7	X	X	X
8	X	X	
9	X	X	
10	X	X	X
11	X	X	X
12	X	X	X
13	X	X	
14	X	X	X
15	X	X	
16		X	X
17		X	X

6. ÖĞRENME KAYNAKLARI

1. Murray & Nadel's Textbook of Respiratory Medicine. 7th Edition. Elsevier.
2. Fishman's Pulmonary Diseases and Disorders. 6th Edition. McGraw Hill, 2023.
3. Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD). Global Strategy for Prevention, Diagnosis and Management of COPD – 2026 Report and Pocket Guide.
4. Global Initiative for Asthma (GINA). Global Strategy for Asthma Management and Prevention – 2026 Strategy Report / Summary Guide.
5. World Health Organization (WHO). Consolidated Guidelines on Tuberculosis; Module 3: Diagnosis ve Module 4: Treatment and Care, 2025.
6. Türk Toraks Derneği güncel rehberleri ve uzlaşi raporları (astım, KOAH, pulmoner hipertansiyon, solunum fonksiyon testleri ve diğer temel göğüs hastalıkları konuları).
7. Yükseköğretim Kurulu (YÖK). Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi - Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP) 2020.
8. Ders sorumlu öğretim elemanları tarafından önerilen güncel ulusal ve uluslararası kılavuzlar, ders notları ve bilimsel makaleler.

7. ÇEKİRDEK HASTALIKLAR VE KLİNİK PROBLEMLER

Aşağıdaki çekirdek hastalık/ klinik problem düzeyleri, YÖK UÇEP-2020 ile 2025-2026 Göğüs Hastalıkları ders programındaki başlıklar eşleştirilerek düzenlenmiştir.

Çekirdek Hastalık / Klinik Problem	UÇEP-2020 Öğrenme Düzeyi	Programdaki Odak
Pnömoniler	TT-K	Tanı ve tedavi
Bronşiektaziler	ÖnT-K-I	Tanı, izlem ve korunma
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH)	TT-A-K-I	Tanı, tedavi, alevlenme, inhaler/nebulizasyon, izlem
Astım	TT-A-K-I	Tanı, tedavi, alevlenme, SFT ve inhaler tedavi
Uyku-apne sendromu	ÖnT	Tanısal yaklaşım ve klinik önem
Pulmoner hipertansiyon	ÖnT	Tanı ve uygun yönlendirme
Pulmoner emboli	A-K-I	Acil tanı yaklaşımı, korunma ve izlem
Solunum yetmezliği	A	Acil tanı, ilk yaklaşım ve solunum desteği
Plevral hastalıklar	ÖnT	Klinik yaklaşım, fizik muayene ve torasentez
Akciğer tümörleri	ÖnT-K	Temel klinik/radyolojik yaklaşım ve korunma
Akciğer tüberkülozu	TT-K-I	Klinik tanı, tedavi, korunma, radyoloji ve izlem

Programda yer alan diğer eğitim başlıkları

Program Başlığı	UÇEP ile ilişkilendirme
Akciğer apsesi	Ders programında ayrı konu; UÇEP çekirdek hastalık listesinde ayrı başlık olarak kullanılmamıştır.
Akut respiratuvar distres sendromu (ARDS)	Solunum yetmezliği ve acil solunum desteği kazanımlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Program Başlığı	UÇEP ile İlişkilendirme
Solunumsal semptomlar	UÇEP klinik semptom/bulgu/durum bileşeniyle ilişkilidir.
Göğüs radyolojisi, AKG, SFT, pulse oksimetri	UÇEP Temel Hekimlik Uygulamaları kapsamında ele alınmıştır.
Noninvaziv mekanik ventilasyon ve bronkoskopi	Staj programına özgü uygulama/gözlem başlığı olarak korunmuştur.

Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri Açıklamaları

A	Acil durumu tanımlayarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli.
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli.
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak uzmana yönlendirebilmeli.
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli.
i	Birinci basamak şartlarında uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli.
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli.

8. TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI

UÇEP-2020 Temel Hekimlik Uygulamaları içinden Göğüs Hastalıkları stajıyla doğrudan ilişkili olan uygulamalar aşağıda verilmiştir. Sayısal öğrenme düzeyi, mezuniyet için öngörülen asgari performans düzeyini ifade eder.

UÇEP Alan/Kod	Temel Hekimlik Uygulaması	Asgari Öğrenme Düzeyi	Stajdaki Uygulama
A1	Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	4	Hasta başı / poliklinikte uygular
B21	Solunum sistemi muayenesi	4	Hasta üzerinde uygular
D4	Direkt radyografileri değerlendirebilme	3	Akciğer grafisini yorumlar
D18	Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlayabilme	3	AKG ve ilgili test sonuçlarını yorumlar
E50	Oksijen ve nebul-inhale tedavisi uygulayabilme	4	Gözetim altında uygular
E55	Plevral ponksiyon / torasentez yapabilme	2	İzler; endikasyon ve güvenlik basamaklarını açıklar
E56	PPD testi uygulayabilme ve değerlendirme	3	Uygular / değerlendirir
E57	Puls oksimetre uygulayabilme ve değerlendirebilme	4	Uygular ve değerlendirir
E61	Solunum fonksiyon testlerini değerlendirebilme	3	SFT sonuçlarını yorumlar
Yerel	Hasta vizitine katılım ve olgu sunumu	-	Yapar / sunar
Yerel	Eğitici eşliğinde poliklinik değerlendirmesi	-	Katılır / uygular
Yerel	Noninvaziv mekanik ventilasyon uygulamasını tanıma	-	İzler / uygular
Yerel	Fiberoptik bronkoskopi endikasyonlarını açıklama	-	İzler / açıklar

Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme (Performans) Düzeyleri Açıklamaları

Düzy	Açıklama
1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar.
2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen durumlarda / olgularda uygulamayı yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı yapar.

* UÇEP öğrenme düzeyi mezuniyet düzeyini ifade eder; bu stajdaki uygulama sayısı ve gözlem fırsatı klinik koşullara göre belirlenir.

9. DAVRANIŞSAL, SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER

Başlık	Göğüs Hastalıkları Bağlamı
Tütün ve diğer inhalasyon maruziyetleri	Risk faktörlerini sorgulama, korunma ve danışmanlık yaklaşımı
Mesleki ve çevresel maruziyetler	Solunum hastalıkları ile iş/çevre ilişkisini tanıma
Bulaşıcı hastalıklar ve toplum sağlığı	Tüberküloz başta olmak üzere bulaşın önlenmesi ve izolasyon ilkeleri
Kronik hastalık yönetimi	KOAH, astım ve uyku apnesinde uzun dönem izlem ve uyum
Hasta-hekim iletişimi	Aydınlatma, onam, mahremiyet, kötü haber ve risk iletişimi
Profesyonellik ve ekip çalışması	Dürüstlük, gizlilik, sorumluluk, güvenli devir-teslim ve ekip içi iletişim
Hasta güvenliği	Oksijen, cihaz kullanımı, enfeksiyon kontrolü ve invaziv işlemlerde güvenlik

Süreç içi klinik gözlem - biçimlendirici geribildirim ölçütleri

Değerlendirme Alanı	Yeterli	Geliştirilmeli	Eğitici Notu
Zamanında katılım ve sorumluluk			
Öykü alma ve fizik muayene			
Klinik akıl yürütme ve olgu sunumu			
Hasta-hekim iletişimi ve mahremiyet			
Hasta güvenliği ve enfeksiyon kontrolü			
Ekip çalışması ve profesyonel davranış			

Bu gözlem formu öğrenciye geribildirim vermek amacıyla kullanılır ve başarı notuna sayısal katkı sağlamaz.

10. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI

- Öğrenci karnesi: Klinik uygulama ve gözlemleri kayıt altına alır; ilgili eğitici tarafından tarih ve imza ile onaylanır. Karne biçimlendirici değerlendirme ve uygulama takibi amacıyla kullanılır; başarı notuna sayısal katkısı yoktur.
- Sözlü sınav: Cuma günü 09:00-12:00 saatleri arasında yapılır ve başarı notuna katkısı %50'dir.
- Yazılı sınav: Perşembe günü 10:00-12:00 saatleri arasında yapılır ve başarı notuna katkısı %50'dir.
- Süreç içi klinik gözlem biçimlendirici geribildirim amacıyla yapılır; başarı notuna sayısal katkısı yoktur. Toplam değerlendirme: Yazılı sınav %50 + Sözlü sınav %50 = %100.

11. PROGRAM DEĞERLENDİRME

Uygulamalı ders sonunda öğrencilerden programın içeriği, eğitim ortamı, eğitici geri bildirimi, klinik uygulama fırsatları ve ölçme-değerlendirme süreci hakkında yazılı ve/veya sözlü geri bildirim alınması; geri bildirimlerin Anabilim Dalı eğitim toplantısında değerlendirilerek bir sonraki dönem programına yansıtılması önerilir.

SAğLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
ERZURUM TIP FAKÜLTESİ

Ad - Soyad:

Fakülte No:

Dönem: 5. Sınıf

Başlama Tarihi:

Bitiş Tarihi:

GÖĞÜS HASTALIKLARI UYGULAMALI DERSİ
ÖğRENCİ KARNESİ
2026-2027 DERS YILI

1. Karnenin korunması ve doldurulması stajyerin sorumluluğudur.
2. Uygulamalar mutlaka bir eğitici gözetiminde yapılacaktır. Uygulamalarda ilk ve temel prensip **hastaya zarar vermemektir.**
3. İşlem yapıldıktan sonra uygulamaya eşlik eden **eğitici tarafından** tarih atılarak karne **imzalanacaktır.**
4. Karne staj sonu değerlendirmesinde ve gerektiğinde sınav öncesinde ilgili öğretim üyesine teslim edilecektir.

Yapılması Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Uygulaması	UÇEP Düzeyi	Uygulama 1	Uygulama 2	Eğitici	İmza
Genel ve soruna yönelik öykü alma	4	1	1		
Solunum sistemi muayenesi	4	1	1		
Puls oksimetre uygulama ve değerlendirme	4	1			
Oksijen / nebul-inhalel tedavisi uygulama	4	1			
Solunum fonksiyon testini değerlendirme	3	1			
PPD testi uygulama / değerlendirme	3	1			

İzlenmesi Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Uygulaması	UÇEP Düzeyi	İzlenmesi beklenen en az uygulama sayısı	Eğitici	İmza
Direkt akciğer grafisini değerlendirme	3	1		
Arteriyel kan gazı / tanısal test sonuçlarını yorumlama	3	1		
Torasentez uygulamasını gözleme	2	1		
Noninvaziv mekanik ventilasyon uygulamasını gözleme	-	1		
Fiberoptik bronkoskopi uygulamasını gözleme	-	1		

Süreç İçi Klinik Gözlem - Eğitici Geribildirimi

Ölçüt	Yeterli	Geliştirilmeli
Öykü / muayene		
Klinik akıl yürütme / olgu sunumu		
İletişim / profesyonellik		
Hasta güvenliği / enfeksiyon kontrolü		
Uygulamalı Ders Temsilcisi Öğr. Gör. Dr. Onur Çelik	Tarih:	İmza
Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Dursun Erol Afşin	Tarih:	İmza